

REZUMATE

Volumul VIII, Nr. 2 (16)/2017

Articole științifice

TEORIE, ISTORIE ȘI CRITICĂ LITERARĂ

Alice Munro sau redefinirea feminității în termeni de „convențional” și „neconvențional”

Florica Bodiștean

Rezumat:

Genul scurt a consacrat-o pe scriitoarea canadiană Alice Munro, fapt care i-a adus și premiul Nobel pentru literatură în 2013. Povestirile sale scurte sunt un exemplu pentru felul în care viața obișnuită, de toate zilele, se poate transforma, prin scriitura unei mâini sigure, în extraordinar. Față de majoritatea studiilor critice care desfășoară un demers de tipul *close reading* aplicat prozelor lui Alice Munro, studiul de față caută să izoleze patternurile tematice ale scrisului său prin analiza contextelor experiențiale capabile să înscrie și să diferențieze eroinele sale feminine – familia, dragostea, cariera – aspecte esențiale ale definirii identității lor, descrise de către autoare în cea mai onestă și mai imparțială formă posibilă. Un studiu *gender*, centrat pe patru dintre volumele sale: *Ură, prietenie, dragoste, căsătorie* (*Hateship, Friendship, Courtship, Loveship, Marriage*, 2001), *Fugara* (*Runaway*, 2004), *Prea multă fericire* (*Too Much Happiness*, 2009), *Dragă viață* (*Dear life*, 2012).

Cuvinte-cheie: proză feminină, autenticitate, diferență, identitate, familie, dragoste, carieră

Asemănări și deosebiri între basme românești și germane

Adela Drăucean, Melitta Sava (Roșu)

Rezumat:

Studiul de față își propune o comparație a unor basme românești și germane pentru a demonstra faptul că motive precum cel al ostașului lăsat la vatră, al răsplătirii omului milostiv de către Dumnezeu, al „liliputanizării” puterilor dracilor în fața unui muritor sau cel al scoaterii demonilor din oameni au stat la baza unor texte indiferent de arealul în care au fost create. Ceea ce le diferențiază este modul în care au fost prelucrate de talentul scriitorului, aflat sub influența spiritualității poporului său.

Cuvinte-cheie: muritor, Dumnezeu, drac, ostaș, basm românesc, basm german

Citirea prin tehnica contrapunctului a romanului *Robinson Crusoe* a lui Daniel Defoe

Arash Moradi
Farideh Pourgiv

Rezumat:

Romanul *Robinson Crusoe* a lui Daniel Defoe a fost descris ca o alegorie a colonizării. Articolul analizează romanul lui Daniel Defoe utilizând tehnica contrapunctului în lectură, propusă de Edward Said. Acest studiu încearcă să aducă lumină asupra părților întunecate ale romanului, să dea voce personajelor neauzite din povestea originală și să descopere noi înțelesuri și noi aspecte ale textului. Prima dată s-a analizat *Foe* al lui J. M. Coetzee, care este un text contra-canonice ce scoate la iveală voci neauzite și părți întunecate din povestea originală. Devine evident faptul că romanele, care sunt manifestări ale culturii, au constituit un prim pas, dificil, în încercarea puterilor imperiale de a subjugă alte națiuni, proces continuu ce nu a încetat nici în societatea contemporană.

Cuvinte-cheie: Celălalt, colonizare, imperialism, neauzit, cultură

Insula și insularitatea la confluența dintre discipline

Andreea Potre

Rezumat:

Prezentul articol investighează unul dintre motivele cele mai prolifiche ale literaturii universale: *insula*. Acest motiv specific depășește limitele literaturii și devine un subiect de interes pentru mai multe domenii și discipline: filosofie, antropologie, biogeografie, mitologie, psihanaliză. În contextul lumii contemporane s-a dezvoltat o nouă disciplină *nissologia*, care se ocupă cu studiul insulelor „în propriii termeni”.

Cuvinte-cheie: insularitate, alteritate, *nissologie*, topos, arhetip

Lectura dialectică a *Domnișoarei Julie* a lui Strindberg

Hossein Davari
Mostafa Sadeghi

Rezumat:

O lectură dialectică a *Domnișoarei Julie* oferă o reprezentare explicită a schimbărilor și progresului istoriei; aceasta arată modul în care societatea se schimbă datorită nevoilor tot mai mari ale indivizilor și modul în care relațiile nepotrivite sunt negate de cele noi. În această piesă, tranziția de la relațiile feudale și patriarhale a fost reprezentată printr-un nou tip de femeie care nu crede în supremația tatălui și a soțului ca proprietari ai familiei; sunt creionate de asemenea dorința indivizilor de a scăpa de relațiile restrictive, ruperea relației ierarhice și declinul nobilimii, precum și al loialității. În *Domnișoara Julie*, Strindberg arată că indivizii nu pot fi eliberați de relația de clasă a modului capitalist care e pe drum și că relația orientată spre profit a indivizilor se termină doar cu distrugerea. El prezintă problema femeilor care se înrăutățește sub capitalism și noua ideologie a feminismului burghez care, nu numai că nu reușește să elibereze femeile, dar provoacă o bătălie între sexe, precum și haos.

Cuvinte-cheie: materialismul dialectic, dispariția feudalismului, tranziția către capitalism, feminismul burghez

Tipologia convertorilor

Andreea-Teodora Terțea (Indolean)

Rezumat:

Prezentul articol se referă la convertori, considerați mărci morfologice și grafice care semnalează producerea conversiunii, putând fi clasificați în funcție de mai multe criterii. În limba română, conversiunea poate fi marcată de convertori sau nemarcată. Clasa convertorilor cuprinde convertori substantivali (articole, desinențe de vocativ, prepoziții), convertori adjectivali (desinențe adjectivale, unele adverbe și locuțiuni adverbiale), convertori verbali (unele pronume reflexive), convertori prepoziționali (unele articole) și convertori grafici (ghilimele, cratima ș.a.).

Cuvinte-cheie: conversiune, convertori, convertori substantivali, convertori grafici, articole, desinențe, ghilimele

Influența orientală în vocabularul limbii române între trecut și prezent

Voica Radu-Călugăru

Rezumat:

Unele elemente orientale vechi, cu sensuri perimate revin în limba actuală ca urmare a unor factori extralingvistici, factori sociali care aduc în atenție nu doar cuvinte, ci și atitudini, comportamente specific orientale, îmbrăcate în haină modernă. Interesul ne-a fost stârnit de cuvinte precum *beizadea*, *bairam*, *manea*, *paranghelie* ce persistă în lexicul nostru, deși dublete neologice de origine engleză ca *party*, *hit*, *cocktail* s-au impus în limba actuală. Considerăm că această aplecare a vorbitorului asupra elementelor orientale se face nu numai din rațiuni stilistice, ci și dintr-o deschidere aparte a limbii române spre astfel de împrumuturi, ce indică, totodată, o pliere a spiritului și a gândirii pe anumite tipare, fără atingerea esenței. Această ospitalitate a limbii române îi sporește resursele stilistice și capacitatea de plasticizare, constituind, totodată, o oglindă a diferitelor influențe lingvistice majore.

Cuvinte-cheie: influență lingvistică orientală, dinamica lexicului românesc, model cultural, tipar social

Teologie pentru viață: teologie publică în România

Corneliu Constantineanu

Rezumat:

Această lucrare se clădește pe una anterioară, *God in Public: A Prolegomeno Public Theology in the Romanian Context*, în care am prezentat un argument pentru nevoia de teologie publică în România și am oferit o scurtă introducere la acest domeniu nou de studiu. Aici prezint câteva chestiuni care trebuie să capteze atenția pentru o teologie publică în contextul actual. O primă problemă prezentată este atrofierea capacității de a visa, de a ne imagina o lume mai bună și de a spera. Cei mai mulți oameni care au trăit printr-o perioadă dificilă și lungă de tranziție, ce a dus la o creștere a corupției, sărăciei și a nesiguranței, au pierdut orice speranță pentru o schimbare socială pozitivă. Nu există instituții sau structuri sociale solide în aceste democrații tinere și oamenilor le este greu să trăiască o viață normală, decentă. De asemenea alte dimensiuni vitale ale existenței umane necesită o atenție și o preocupare sporite în acest context, cum ar fi: munca, familia, societatea civilă, dreptatea, etc. Lucrarea de față argumentează că o teologie publică pentru România și pentru întreaga regiune din Centrul și Estul Europei trebuie să adreseze astfel de întrebări și să ofere alternative pentru chestiuni importante precum: o viziune a unei vieți mai bune; creștinismul și consolidarea țării; credință și muncă; credință și societate. În concluzii, aduc în atenție o listă a unor platforme promițătoare pentru teologia publică în regiunea noastră.

Cuvinte-cheie: teologie publică, viață, viziune, speranță, credință și muncă, societate, România

Conceptul de magie în gândirea românească interbelică

Radu Ciobotea

Rezumat:

Revenirea ideii de magie este una din dimensiunile cele mai spectaculoase ale culturii române interbelice. În fapt, ea pune gândirea filosofică și ezoterică românească într-o continuitate firească, în raport cu filosofia Renașterii, recuperând, astfel, o descendență ilustră și, în același timp, intens contestată. Epoca interbelică este caracterizată, în România de după Marea Unire din 1918, printr-o explozie de intelectualitate și de gândire originală, în care bucureșteanul Mircea Eliade se întâlnește în teoria culturii cu ardeleanul Lucian Blaga și cu cosmopolitul Matyla Ghyka. Cei trei mari specialiști în ezoterism și „gândire sălbatică” se completează, în mod armonios, tratând subiectul magiei ca atitudine perenă a umanității în fața marelui mister al existenței.

Cuvinte-cheie: magie, Renaștere, ezoterism, cunoaștere, cosmos, planete, mister, vrăjitorie, filosofie

Puncte de vedere anticlericale, în reviste românești de la Pesta și Viena – primii ani ai dualismului austro-ungar

Daciana Marinescu

Rezumat:

În cea mai mare parte a literaturii istorice, rolul clerului în afirmarea spiritualității naționale românești, în Transilvania și în zona de vest a actualei României – teritorii aflate sub stăpânire ungară în perioada dualismului – a fost consistent și pertinent evidențiat. Mai puțin relevate au fost unele opinii anticlericale, propagate în primii ani ai acestui regim, de jurnaliști ai revistelor politice românești „Gura Satului” și „Federațiunea” – apărute la Pesta, precum și „Albina” – editată la Viena. Publicarea în presă a acestor puncte de vedere este explicabilă, desigur, și prin apartenența redactorilor-șefi la intelectualitatea laică, în contextul curentului mai general de modernizare a societății. Colportarea acestor opinii ilustrează, însă, în primul rând concurența dintre elitele clericale și laice, în vederea impunerii lor la conducerea mișcării naționale românești – deși ambii factori sociali au continuat să își susțină, nu de puține ori coordonat, eforturile vizând propășirea națiunii. Așadar, semnificația publicării acestor opinii anticlericale este mai profundă, fiind preponderent de natură politico-națională.

Cuvinte-cheie: dualismul austro-ungar, reviste românești, „Gura Satului”, „Federațiunea”, „Albina”, puncte de vedere anticlericale